

Använd denna checklista när du förbereder dig inför praktikprovet.
För att få genomföra det praktiska provet ska du vara väl förtrogen med maskinen och de olika arbetsteknikerna så att du självständigt kan genomföra alla provmomenten.

BANDSÅG

1. RISKER OCH SKYDDSINSTRUKTIONER

1.1 BESKRIV DE STÖRSTA RISKERNA NÄR MAN ARBETAR MED BANDSÅG OCH HUR DU UNDVIKER ATT SKADA DIG

- Fingrar som är i närheten av sågbladet. Det är extra farligt när du sågar små arbetsstycken. Använd påskjutare. Bladledaren ska vara så nära arbetsstycket som möjligt.
- Vid genomsågning är det viktigt att stå med god balans.
- Tungt material som kan falla ner på fötterna. Använd skyddsskor.
- Hörselskada. Använd hörselskydd.

1.2 VILKEN PERSONLIG SKYDDSUTRUSTNING SKA DU ANVÄNDA? FINNS DET NÅGOT I DIN KLÄDSEL MM SOM KAN UTGÖRA EN SÄKERHETSRIK?

- Använd personlig skyddsutrustning i form av hörselskydd och skyddsskor. Skyddsglasögon rekommenderas. Handskar får inte användas. Skyddsutrustningen ska vara i god kondition.
- Var uppmärksam på löst hängande hår, kläder, smycken eller liknande som kan utgöra en säkerhetsrisk. Arbetskläder rekommenderas.

1.3 SKYDDSINSTRUKTIONER

- Kontrollera att det finns skydds- och hanteringsinstruktioner för maskinen.
  - Läs igenom instruktionerna (de ska minst innehålla information om vilken skyddsutrustning som ska användas).

2. DAGLIG ÖVERSYN

Om du upptäcker en brist på maskinen vid den dagliga översynen ska du göra en felanmälan. Du får inte utföra något arbete i maskinen innan bristen har åtgärdats.

2.1 GENOMFÖR DAGLIG TILLSYN AV MASKINEN ENLIGT SKÖTSELINSTRUKTIONERNA FRÅN MASKINLEVERANTÖREN

Kontrollera bland annat att:

- Det finns avskärmningsskydd som förhindrar kontakt med maskinens rörliga delar (sågblad, drivanordningar och transmission).
  - Kontrollera att det finns ett justerbart skydd som täcker sågbladet på alla sidor över bordet och ända ner till underkant av bladstyrningen.
  - Kontrollera att sågbladet är skyddat mot beröring på alla sidor under bordet.
  - Kontrollera att maskinen har heltäckande skydd för övre och undre bandhjul.
- Bordsinlägget är i gott skick. (Det rekommenderas att bordsinlägget har luftintag, det vill säga hål eller spår, för effektivare utsug.) Byt ut bordsinlägget om det är slitet.
- Om bandsågen är CE-märkt ska bandhjulens skyddsluckor vara förreklade.
  - Kontrollera att maskinen stannar när en skyddslucka öppnas.
  - Kontrollera att maskinen inte går igång automatiskt då en skyddslucka stängs.
- Bromsen fungerar.
  - Starta maskinen och kontrollera att bromsanordningen stoppar sågbladet inom 10 sekunder efter det att du tryckt in stoppknappen.
  - Om en automatisk broms saknas ska du kontrollera att det finns en skylt för manuell bromsning uppsatt vid maskinen. Bromsa manuellt med avsedd anordning tills maskinen stannat.
- Nödstoppet fungerar. Kontrollera genom att starta maskinen och trycka in nödstoppet. Obs! Om maskinens manöverstopp är lätt åtkomligt för operatören krävs inget nödstopp. Använd i så fall manöverstoppet för att kontrollera att maskinen stannar.

- Kontrollera att maskinen stannar direkt.
  - Kontrollera att maskinen inte kan återstartas innan nödstoppet har återställts.
  - Återställ nödstoppet.
- Utsugets huvar eller kåpor samt slangar är hela.
  - Maskinen är ren och fri från material och det är städad. Rengör och städa vid behov. Damm och spån ska helst dammsugas bort, annars försiktigt sopas bort så att dammet inte sprids i onödan.

2.2 HJÄLPANORDNINGAR

Kontrollera att:

- Det finns en påskjutare inom räckhåll vid maskinen.
- Det finns stödbockar i närheten av maskinen, att användas vid bearbetning av långa eller stora arbetsstycken.

3. KLYVA

Klyv en planka så att du får fram två bitar med måtten 600 x 50 x 50 mm. Materialet är utkapat och har måtten 600 x 125 x 50 mm. Måttnoggrannheten är ± 1 mm. Du kan också komma överens med din testledare om andra mått och material.

3.1 STÄLL IN MASKINEN FÖR ARBETSUPPGIFTEN

- Försäkra dig om att rätt sågblad sitter i och att det är rätt monterat.
  - Kontrollera att sågbladet är vasst och att det inte har sprickor.
- Kontrollera att bladledare är hela och går att justera.
- Kontrollera att bladstyrningen är rätt monterad och korrekt inställd, både över och under bordet.
- Försäkra dig om att du har rätt bladspänning.
- Kontrollera att belysningen på sågsnittet är god.

3.2 SÄKER HANTERING

- Kontrollera att materialet är fritt från främmande föremål, till exempel grus och spik.
- Kontrollera att maskinbordet är fritt från annat material än arbetsstycket.
- Använd din personliga skyddsutrustning.
- Hantera maskinens utrustning på ett säkert sätt och använd lämpliga hjälpmedel som maskinen är utrustad med.
- Arbeta ergonomiskt riktigt.
  - Stå stadigt med god balans.
  - Håll ryggen rak. En böjd, sned eller vriden rygg leder till belastningsskador.

3.3 GENOMFÖR BEARBETNING AV ARBETSSTYCKET

- Placera arbetsstycket på bordet med den kupiga (konvexa) ytan uppåt. Arbetsstycket ska inte gunga.
- Ställ in rätt mått.
- Ställ in bladledaren så att den är så nära arbetsstycket som möjligt.
- Starta maskinen.
- Kontrollera att maskinens utsug fungerar. Öppna manuellt spjäll eller kontrollera att automatspjäll öppnas när maskinen startar.
- Såga med fingrarna samlade och handen knuten. Använd påskjutare vid längdsågning.
- Stäng av maskinen.

3.4 KONTROLL AV RESULTATET

- Vid praktikprovet kontrollerar din testledare måttriktigheten på det bearbetade arbetsstycket. Måttnoggrannheten är ± 1 mm.

4. ÅTERSTÄLLA MASKINEN

4.1 STÄLL I ORDNING MASKINEN EFTER KÖRNING

- Återställ maskinen i ett sådant skick att den är redo att användas av en annan operatör.
- Sänk ner bladledaren mot bordet så att sågbladet är helt täckt.

4.2 GÖR RENT

- Säkerställ att mätverktyg och annan hjälputrustning ligger på sina avsedda platser.
- Rengör maskinen och golvet runt maskinen. Damm och spån ska helst dammsugas bort, annars försiktigt sopas bort så att dammet inte sprids i onödan.